

GOSPODAR

LETO 1930 — STEVILKA I.

Kmetijska družba in njene podružnice.

V »Kmetovalcu« čitamo, da je glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani v svoji zadnji seji dne 19. decembra obravnaval vprašanje vplačevanja članarine za leto 1930. in storil v tem pogledu naslednje zaključke:

Glasom družbenih pravil § 6. odstavke 2. morajo vsi člani plačevati v družbeno blagajno članarino po ukrepih glavnega odbora, bodisi neposredno, bodisi po načelništvu podružnice, kateri pripadajo.

Podružnice so obstojni deli Kmetijske družbe z določenim krajevnim okolišem, v katerem zbirajo in združujejo vse družbene člane. Ti morajo prispevati k izdatkom podružnice z delno članarino, ki znaša danes 5 Din. Naravno je torej, da vsi družbeni člani, ki se nahajajo v okolišu podružnice, pri kateri želijo uživati tudi vse ugodnosti in pravice, ki jih ta nudi članom, plačajo svojo članarino pri njej.

Dogajali so se pa primeri, da so posamezni člani ali pa cele skupine plačali članarino namesto pri podružnici naravnost pri družbi, četudi so spadali v okoliš dotične podružnice. Ta zanje sploh ni vedela do podružničnega občnega zbora, ko so se začeli naenkrat oglašati in zahtevati zase vse pravice, četudi niso podružnici plačali nikakega prispevka. — Družba ga namreč ni pošiljala podružnicam, ker bi bilo to združeno s precejšnjim delom in tudi z visoko poštnino, kakor je bilo tudi razglašeno v »Kmetovalcu«.

Podružnica je bila s tem oškodovana, ker ni dobila od teh udov pripadajočega prispevka, in jim je mo-

rala vzlic temu nuditi vse ugodnosti ostalih udov.

Tako postopanje je bilo nepravilno in krivično ter je škodovalo družbini disciplini. Zato glavni odbor sklenil:

Glavni odbor kot tolmač družbenih pravil nudi vsakemu kmetovalcu in članu možnost, da plača udnino bodisi pri podružnici, bodisi pri centrali v Ljubljani. Načelno pa morajo vsi člani plačati članarino pri tisti podružnici, v katere okoliš spada. Zato tudi uživajo vse ugodnosti in pravice zvezane s podružnico in sicer: voliti in izvoljeni biti pri podružnici, dobivati potom nje gospodarske potrebščine po cenah za člane, uporabljati njene stroje in orodje ter močelo še bolj povdari, bo družba vse morebitne druge ugodnosti. Da to nazamudne člane terjala za članarino samo potom pristojnih podružnic.

Vsak podružnični načelnik mora sprejeti za rednega člana vsakega, ki se prikladi in odgovarja pogojem družbenih pravil; za izrednega člana pa vsakogar, ki plača članarino 20 Din.

Tisti člani pa, ki iz enega ali drugega razloga nočejo plačati članarine pri podružnici, ampak jo pošljejo naravnost družbi v Ljubljano, postanejo ravno tako člani, ki uživajo od strani družbe vse ugodnosti, nimajo pa pri podružnici zgoraj označenih pravic. Ti bodo vpisani naravnost pri Kmetijski družbi, toda izven vsake podružnice.

Da se končno odstranijo različne pomote pri vplačevanju članarine za leto 1930., imajo vsi člani, ki so v letu 1929. plačali članarino, pravico do vpogleda v imenike članov, ki jih je razposlala Kmetijska družba načelništvom podružnic.

Ti sklepi se objavljajo vsem načelništvom podružnic kakor tudi vsem

članom, da jih pri pobiranju oz. plačevanju članarine vpoštevajo. Obenem pa naj to razglasijo tudi drugim kmetovalcem, ki želijo pristopiti kot člani Kmetijske družbe.

Kmetijska družba, kot stanovsko zastopstvo vseh kmetovalcev, mora v svojem okrilju združiti čim večje število pravih kmetov, da bo lahko z večjim povdarkom zastopala njih koristi.

Napačno mnenje.

Nekateri sadjarji še dandanes mislijo, da sadnega drevja ni treba obdelovati, kakor je to neogibno potrebno pri drugih kulturnih rastlinah, ampak da je pridelek odvisen edino le od dobre ali slabe letine. Kolikrat slišimo tega ali onega, češ kaj bi sadno drevje snažil in gnojil! Če bo letina, bo sadja dovolj brez gnojenja in obdelovanja, če pa ne bo letine, pa ne pomaga itak vse skupaj nič. Kako nespametno je tako govorjenje, nam dokazujejo sadovnjaki, ki so redno obdelani in nasprotno vidimo v zanemarjenih, zapuščenih nasadih.

Obdelan, negovan sadovnjak se zlasti v treh točkah razlikuje od zanemarnjenega in sicer:

1. Kjer sadno drevje redno, to se pravi vsako leto obdelujejo — snažijo, gnojijo in varujejo pred zajedavci — imajo tudi bolj ali manj zanesljive, redne prideleke. Če pridelek ni vsako leto obilen, je pa vsaj sreden. Izjeme so samo v takih letih, ko spomladanska pozeba ali kaka druga nepričakovana ujma (toča) uniči cvet ali zarodek.

2. Sadje iz obdelanih sadovnjakov je vse drugačno nego iz zanemarjenih. Na onem debelo, enakomerno razvito, lepe barve, brez napak in prav malo izbirk in piškavcev — torej večinoma drugo namizno sadje. Tu pa — drobno, zeleno, zanikrno, krastavo, grintavo, črvi-vo — sam izbirek, brez pravega

okusa — sadje, ki niti za sadje-vec ni prida.

3. Obdelano sadno drevje je zdravo, čvrsto raste in bo čakalo primerno starost. Neobdelano in zanemarjeno drevje pa se ne razvija kakor bi se moralo, že v mladosti zakrti in začne kmalu hirati ter propade mnogo prej nego bi bilo naravno.

Pa že slišimo zopet ugovor, da to ne drži, češ zakaj pa je ta in ta jab'ana in hruška zrastle tako velika in dočakala stoletno starost, pa ni bila nikoli obdelana? — To so izjeme. Posamezna drevesa na posebno ugodnih tleh, ki so bila požlahtnjena na mestu, kjer je divjak sam zrastle in sicer navadnih domačih (nežlahtnih) sort pač čakajo lahko visoko starost. Toda vedeti moramo, da to niso sadna drevesa v pravem pomenu besede, ampak bolj gozdna drevesa, ki tudi ne potrebujejo take nege kakor žlahtno sadno drevje. Saj tudi hrast, smreka in še mnogo drugih gozdnih dreves raste in doseže silno starost brez najmanjše strežbe. Pa pokažite novodoben nasad parme- ne, kanadke ali kake druge žlahtne sorte, ki bi se brez vsakega obdelovanja in nege povoljno razvijal in redno rodil.

Naj zadostuje! Kdor še sedaj ne uvidi, da dobre in redne sadne letine niso odvisne samo od golega slučaja, ampak tudi od primerne obdelovanja, tistemu ni mogoče pomagati. Upajmo pa, da bo takih starokopitnih in zakrknjenih sadjarjev vedno manj in čimdalje več takih, ki bodo uverjeni, da je treba tudi sadnemu drevju redno dajati, ako hočemo od njega redno jemati.

Sadjarsko leto je končano, in ob enem se je pričelo drugo. Ponekod so imeli dobro ali celo obilno letino. Samo ob sebi je umevno, da je treba tako drevje, ki je da'o obilen pridelek, vestno osnažiti, temejito pognojiti in skrbno obdelati z arborinom, da si bo čim prej

zopet opomogto in drugo leto zopet vsaj nekoliko obrodilo.

Kjer pa letos ni bilo sadja, je pa istotako nujno potrebno, da sadno drevje prav tako obdelamo, da bo drugo leto obrodilo tem obilnejše in tem lepše sadove.

Kdaj pa naj z obdelovanjem sadnega drevja pričnemo? Takoj sedaj! Pozna jesen in vsa zima, to je najugodnejši čas za taka dela. Kdor bo čakal marca ali celo aprila, je že zamudil najboljši čas.

V prihodnjih številkah podrobneje o obdelovanju sadnega drevja. S.

Kako povzdigniti naše mlekarstvo.

II. Preosnova in povzdiga naših mlekarskih zadrug.

Mlekarski obrat ima v svojem bistvu zelo umetno sestavljen stroj; v njegovem bistvu je namreč, da prav dobro uspeva le tam, kjer je na njegovem napredku naravnost zainteresiran kmet, ki daje mleko, in nadalje tisti, ki z delom svojih rok pretvarja v izdelke. Posredno pa je seveda zainteresiran tudi konzument mleka in mlečnih izdelkov. Za danes nas predvsem zanima vprašanje, kako čimbolj zainteresirati kmete na prospehu naših zadružnih mlekar, zakaj šele ko bomo to dosegli, bodo te v resnici procvitale.

Zavedati se moramo, da je tisto, kar bo kmeta najtrdnije priklenilo na zadrugo, predvsem gospodarska korist, kolikor močnejša je. Zahteve kot: več higijene v mlečni produkciji, večje okoliše našim zadrugam, močnejše mlekarske zadruge, so torej medsebojno neločljive.

Da more večji obrat nuditi kmetom večje koristi, izhaja predvsem iz sledečega:

Nižji obratni stroški. Naj omenim samo nekatere možnosti: bolj gospodarska izraba strojev in vseh tehničnih naprav. Večji stroji so sicer

dražji, niso pa toliko dražji, kot je večja njihova delazmožnost. Res je tudi, da se n. pr. transmisijski pogon more z uspehom uporabljati le v primerno velikih obratih, dočim so manjši stroji, ki jih majhne zadružne mlekarne edino morejo nabaviti, prirejeni večinoma za direktni parno-turbinski pogon, para pa, ki je ti stroji ne izrabijo, ostane sploh neizrabljena.

Istotako je v velikem obratu močje varčevati n. pr. s strojnimi oljem (filtri za izrabljeno olje), gorko vodo itd., vse dosledno načelu, da brez krajcarja ni goldinarja.

Boljša razdelitev in izkoriščanje delovnih moči. To je ugodnost, ki bi jo dosegli, kakor hitro bi se nam posrečilo organizirati dovolj močne zadruge. Naj takoj povem, kako to mislim: Gotovo je, da ima le en gotov odstotek naših mlekarjev za obratovodjo potrebne organizatorične sposobnosti. Res pa je tudi, da se tisti, ki take sposobnosti imajo, v naših malenkostnih razmerah sploh razviti ne morejo, a drugi zopet — dobri tehniki znabiti — stavljenim nalogam danes niso kos, ker so pač predvsem tehniki. (Tukaj ne mislim toliko na izobrazbo posameznikov, kakor na talente.)

Pri zmanjšanem številu, a razširjenem obsegu naših obratov bi torej lahko vsak prišel na pravo mesto; ljudje z organizatoričnimi talenti na vodilna mesta, a dobri tehniki kot si-rarski ozir. maslarski mojstri. Tu bi vsak delal s podvojeno vneto, tudi gmotno bolje izhajal kot sedaj, ko v vsakem obratu životari po en sam mlekar s pomanjkljivo izobrazbo, brez zvez s strokovnimi krogi, brez možnosti, da se izpopolnjuje, v premnogih slučajih tudi brez zadostne kontrole.

Najboljše sredstvo, da se kmetovalce naveže na njihove zadruge, pa se mi zdi primeren stroj za drug samih. Ker se mi dansko združništvo baš v tem oziru zdi uresničen ideal, naj navedem, kako se ustanavljajo in organizirajo danske

mlekarske zadruge; sodim, da je baš temu posebnemu ustroju danskih zadrug pripisati, da so tako složne in da beležijo v tehu zadnjih desetletij tak napredek.

Vse mlekarske zadruge temelje na neomejenem poročstvu, a ustanavljajo se le za gotovo dobo (perijodo), n. pr. 10 do 15 let. Na podlagi neomejenega poročstva najame (nova) zadruga posojilo za zidanje in opremo mlekarne. To posojilo je seveda treba v teku perijode plačati, za kar prispeva vsak član v razmerju z množino mleka, ki ga je v teku te dobe dobavil. Premoženje, ki se po poravnavi vseh obveznosti izkaže kot čisto, se razdeli med člane — zopet v razmerju z dobavljeno množino mleka — in sicer na ta način, da zadruga najame za to novo posojilo, ki se plačuje v novi perijodi, ali pa, da dobi vsak član takozvano »deležnico«, glasečo se na znesek, ki mu pripada, a zadruga mu v novi perijodi izplača vsako leto n. pr. eno desetino tega zneska (t. j. ako traja perijoda 10 let) z navadnimi hranilničnimi obrestmi. Tako so starejše zadruge postale neodvisne od denarnih zavodov, novo pa lahko takoj pričnejo velikopotezno delovati brez kakršnihkoli podpor.

K temu pride še obveznost, tekom cele perijode oddajati mlekarji vse razpoložljivo mleko in pri njej kupovati mlečne izdelke, kar se povsod izvaja z naravnost brezobzirno strogostjo. Članstvo je mogoče odpovedati le ob koncu perijode.

Le na kratko o velikih prednostih tega ustroja. Predvsem je gospodarska korist, ki jo zadruga kmetom nudi, tolika, da se v resnici nimajo kaj pomišljati, da ji pristopijo in z njo najtesneje sodelujejo, zakaj premoženje, ki se v zadrugi nabere, se od časa do časa itak razdeli med nje, popolnoma v razmerju z njihovim prispevkom v mleku. Morebitne nedisciplinirane duhove ukrote silno stroga določila

pravil in ostre kazni, a ob koncu perijode se z njimi enostavno pomeče. Neomejeno poročstvo navaja vsakega, še tako nazadnjaškega člana, da se živo zanima, kako se pri zadrugi gospodari, na zunaj pa zadruga lahko že prvi dan nastopa kot gospodarsko močna ustanova.

Tako so organizirane sploh vse danske zadruge že od svojih početkov sem in z mirno vestjo trdim, da si ne morem misliti boljšega organizatoričnega ustroja. Gospodarsko sodelovanje, vez, ki veže posamezne zadrugarje v zadrugo, a zadruge v višje organizatorične tvorbe, je tukaj praktično uresničena.

Novi vinski zakon.

Novi vinski zakon, ki se je leta 1911 izdeloval, pa ni mogel biti uveljavljen radi nasprotnih si mnenj vinogradnikov in vinočrncev, je sedaj podpisan. Kmetijsko ministrstvo je na mnogih anketah zaslišalo mnenje vseh prizadetih in končno veljavno določilo besedilo tega zakona. Vrhovni zakonodajni svet ga je pregledal in vrnil ministrstvu, ki ga je predložilo v podpis. Nekatera določila tega zakona so tako važna, da je smatral kmetijski minister dr. Oton Frangeš za umestno, da o njih opozori javnost. Zato je tudi potrebno, da se naši vinogradniki seznani z njimi.

Novi vinski zakon naj predvsem zaščiti pravo vino pred pretvorbami. Obenem pa naj ustvari standardna kvaliteta vina, s katerima bo mogoča konkurenca v inozemstvu. — Standardna vina so vina enotne vrste in dobre kakovosti. — Vsebuje pa tudi stroga določila za pobijanje vseh zlorab. Vsako kršenje teh določil bodo kaznovala sodišča na osnovi izjav enoloških postaj in strokovnjakov iz vrst trgovcev in interesentov.

Važna je prepoved snajenja nezlahtnih trt (direktorja, kmarnice) ki so se po vojni izredno razširile po

državi in tako škodovala kakovosti in imenu naših vin, da je njih izvoz izredno nazadoval. Ne glede na to, da so vina teh trt zdravju škodljiva, škodujejo njih nasadi tudi kupčiji z grozdem. Tako navaja kmetijski minister, da se je letos v Negotinu, v izrazito vinorodnem kraju, prodajalo grozdje komaj po 70 par za kg, ker je ves kraj preplavljen z direktorjem. V okolici Smedereva pa, kjer so se znali obvarovati pred nezlaktnimi trtami, so dobili za kilogram grozdja po 4 Din.

Važne so tudi odredbe glede vinafskih zadrug. Zakon hoče pospeševati njih ustanovitev, ker je samo tako mogoče pripravljati večje količine izbranih vrst enega in istega okusa in kakovosti. Samo s takimi vini moremo dobiti v inozemstvu trg. Takih zadrug je v naši državi danes že okrog 20, od katerih je bilo letos ustanovljenih 10. S sodelovanjem zadrug in države bo potem mogoče v vseh velikih mestih tujih držav, ki same ne proizvajajo vina, ustanovljati prodajalne vina, ki bodo stalno točile tipe enakih vrst. S takimi prodajalnami so si druge države osvojile velika tržišča. Ker so naša vina odlična, in se dajo s primernim kletarstvom še znatno izboljšati in pripraviti za svetovni trg, je minister uverjen, da bo mo na tem polju mogli uspešno konkurirati s tujimi znamkami.

To so nekatera vvažnejša določila novega vinskega zakona, ki obetajo od pomoč našemu vinogradništvu. Zelo bi pa bilo, da se ta zakon tudi strogo izjva in da bo dovolj pravih strokovnjakov na razpolaganje, brez katerih tudi najboljše naredbе ničesar ne zmorejo.

Denar.

Uradni tečaji za januar 1930. Finančni minister je za mesec januar 1930. l. določil uradne tečaje, po katerih se bodo v tem mesecu plačevale državne dobave in izvršile druge slične obračunske zadeve. Po tej odločbi se bo obračunal inozemski

denar tako-le: 1 angleski funt 275.50 Din, 1 egiptovski funt 282 Din, 1 turška lira 247 Din, 1 turška lira papirnata 26.60 Din, 1 turški piaster 0.27 Din, 1 napoleon 218 Din, 1 ameriški dolar 56.40 Din, 1 kanadski dolar 56.10 Din, 1 holandski goldinar 22.75 Din, 1 švedska krona 16.17 Din, 1 danska krona 15.13 Din, 1 norveška krona 15.11 Din, 1 nemška marka 13.50 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 letonski lat 10.90 Din, 1 madžarski penga 9.90 Din, 1 španska pezeta 7.95 Din, 1 avstrijski šiling 7.93 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 braziljski milreis 6.80 Din, 1 poljski zlatnik 6.33 Din, 1 italijanska lira 2.956 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.67 Din, 1 finska marka 1.42 Din, 1 grška dragma 0.733 Din, 1 bolgarski lev 0.409 Din, 1 rumunski lei 0.336 Din.

Cene.

gžitno tržišče. Na svetovnem tržišču žita je več tednov trajalo splošno mrtvilo. Šele pred božičem je nenadoma nastopil preokret in so cene začel erasti. Še bolj nego v inozemstvu so se cene učvrstile pri nas in poskočile precej visoko. Ko je n. pr. bila cena za pšenico stalno na 195 bačka nakl. postaja, so danes cene za isto blago najmanj 205—207.50 dinarjev. Tudi koruza času primerno suha, ki je še nedavno veljala 105 do 107.50 Din na nakl. postaji, stane danes najmanj 110—112.50 Din. Ponudb je sploh malo, tako da trgovci komaj krijejo dnevno potrebo. Radi velikega pomanjkanja blaga na trgu je promet zelo omejen. Vendar je upati, da se bo izboljšal, če bodo kupci pristali na višje cene. — Oves bački sremiski in slavonski velja 140—145 bačka rž 155—160, krmilni ječmen 130—132.50 Din, vse franko nakladalna postaja. — Pšenična moka srednje bačke znamke velja 320 do 325 nakl. postaja. Pšenični otrobi bački notirajo 90—95 Din. — Na ljubljanski borzi se je ta sprememba

v cenah na žitnem trgu pokazala šele po praznikih.

g Lesno tržišče. Kupčija z lesom je še vedno mrtva. Sedaj se tudi po drvah malo povprašuje; sploh nič več, polsuha se še precej ponujajo, vendar je kupcev zanje le malo. Položaj v tem blagu bo prihodnje mesece odvisen od vremena, več ali manj mrzlega. Za oglje je dalje živahno zanimanje. Razen navadnega kosovnega oglja se zelo išče oglje »canello«, ki se dražje plačuje nego navadno bukovo oglje. Tudi braška in prah se dobro proda. Oboje gre v Italijo, kjer se izdelujejo briketi. Mogoče bi pa bilo, da bi mi sami doma izdelovali briquete, ki bi jih potem drago prodajali v Italijo. — V mehkem lesu še ni kupčije. Povpraševanja je sicer precej, toda kupcem so naše cene spomlad cene padle, ker hočejo Rusi previsoke. Prerokuje se, da bodo na pomlad cene padle, ker hočejo Rusi vreči na trg ogromne količine svojega lesa, ki ga imajo na zalogi. — V tramih ni kupčije. Brzjavni drogovi se bodo v tem letu lahko in v velikih množinah prodali. Po hrastovini je le slabo povpraševanje. Okrogli les gre dobro v denar. — Z ozirom na splošno negotovost na svet. lesnem trgu bi bilo priporočljivo, da se lesni producentje organizirajo v zadrugah, kakor to delajo že v sosednji Avstriji, drugače bodo prišli v položaj, kateremu posamezniki ne bodo kos.

g Vinska kupčija. Dobra kapljica letošnjega pridelka najde še precej kupcev, vendar kupčija še ni tako živahna, kakor bi lahko bila. Tudi prirejeni vinski sejmi in vinske pokušnje ne obrodijo tistega uspeha, kakor se od njih pričakuje. Ob teh je letos primeroma malo zaključkov. Na Dolenjskem se gibljejo cene od 4 do 7 Din za liter, na Štajerskem so nekoliko višje. Za letnik 1929 v ljutomerskih gorica se plačuje 9—14 Din toda le za prvovrstno kvaliteto, za slabše vino in za letnik 1928 se plačuje ocene 6—9 Din. Po slabej-

šem blagu pa sploh ne povprašujejo in nima cene.

g Tržišče z jajci. Ko je v zadnji dobi nastopilo milejše vreme, so cene jajce mpadle pri nakupu celo do 1.25 Din za komad, ker se je produkcija znatno zvišala. Ker je pa potem nastopilo pravo zimsko vreme s snegom in mrazom, so cene sedaj v porastu. Po praznikih je postala kupčija zopet živahnejša. Na berlinskem tržišču jajc so se plačevala jugoslovanska jajca po 14—14.50 pfeniga za komad.

g Cene sirovim kožam. Položaj na tržišču sirovih kož je nespremenjen. V naši državi se plačujejo: goveje kože v Belgradu in Zagrebu po 10—12 Din za kg, v Ljubljani 10—13 Din, telečje kože v Belgradu in Zagrebu 18—21 Din, v Ljubljani 19—21 Din. Cene svinjskim kožam so zelo različne. Nabiralci plačujejo na Štajerskem 14—16 Din, na Kranjskem 14 do 15 Din, na Krasu 4—6 lir, v Ljubljani pa za prvovrstno nasoljeno blago po 13 Din. Take razlike med Ljubljano in deželo že dolgo ni bilo.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Na zadnji sejem ni bilo prignane ravno mnogo živine, vendar je bila kupčija precej živahna. Dogon je znašal 125 konj, 59 volov, 38 krav, 12 telet in 114 prašičev za rejo. Prodanih pa je bilo 24 konj, 23 volov, 20 krav, 6 telet in 92 prašičev. Cene so ostale v glavnem nespremenjene. Za kg žive teže so plačevali: voli prvovrstni 9.75, poldebeli 9, vprežni 8 krave debele 5.50—7, klobasarice 3—4.50, teleta 12.50—14 Din. Konji in prašički za rejo po kakovosti in velikosti.

g Živinski sejem v Kranju. Zadnji živinski sejm v Kranju je bil precej slab, ker se je vršil pred božičnimi prazniki. Prignanih je bilo 5 bikov, 49 volov, 39 krav, 5 telic, 2 teleti, 29 prašičev. Cene za kg žive teže so bile: voli prvovrstni 10, drugovrstni

9, biki 7, krave debele 8, plemenske 7, teleta 12, prašiči 15 Din. Prašiči za rejo po 600 Din komad.

Izvoz.

g Izvoz pšenice za 1 milijardo dinarjev. Naš izvoz je v zadnjih mesecih izredno napredoval. Na prvem mestu izmed izvoznih pridelkov stoji pšenica. Meseca novembra smo jo izvozili 5391 vagonov v vrednosti 115.4 milijona dinarjev. Izvoz letošnje pšenice je začel že julija meseca. Od tedaj, torej v petih mesecih do konca novembra, smo jo skupno izvozili že 44.615 vagonov v vrednosti 994.2 milijona dinarjev, ali okroglo za eno milijardo dinarjev. Lani smo v isti dobi julij—november izvozili šele 16.069 vagonov v vrednosti 405.8 milijarde dinarjev. Lani se izvoz pšenice vzlic dobri letini toda radi slabe letine koruze ni mogel prav razviti. Letos se pa izvažata tudi koruza, ki je dobro obrodila.

g Izvoz namiznega grozdja. Avstrija, Čehoslovaška, Poljska in pa Nemčija, uvažajo od leta do leta več namiznega grozdja iz naše države. Tako se je letošnje jesen izvozilo v te države 1.100.000 kg smederevskega grozdja v vrednosti 4.300.000 Din. Grozdje se je prodajalo povprečno po 4 Din kg. Tudi v Sloveniji bodo morali vinogradniki misliti na to, da bodo gojili trte za namizno grozdje, ker samo to se jim bo izplačalo.

g Izvoz našega vina v Čehoslovaško. Po čehoslovaški uvozni statistiki je bilo v prvem polletju tekočega leta uvoženo v Čehoslovaško 17.900 hl vina iz Jugoslavije, medtem ko je znašal uvoz vina v isti dobi lani le 11.000 hl ali 8.1 odstotka.

Ravno.

g Gospodarska kriza v Italiji. Znano je, da je Italija gospodarsko na tako šibkih nogah, da se vršijo polomi eden za drugim. Poglejmo le na gospodarske polome paroplovne družbe Cosulich, svetovne tvrdke

Brunner, celokupne industrije svile in drugih, pri katerih so znašale zgube več milijard lir. Propadanje italijanskega gospodarstva nam pa najbolj osvetljujeji dve sliki: Predvsem nam kaže italijanska zunanja trgovina stalno nazadovanje. Zguba pri uvozu in izvozu je znašala v l. 1926 939, 1927 1254 in 1928 2047 milijonov lir, v l. 1929 bo pa še več. To pomenja, da je tako daleč zrasel dolg Italije napram inozemstvu. — Drugič nam kaže število konkurzov na propadanje gospodarstva v notranjosti. Tako je bilo v mesecu septembru na Angleškem 272, na Francoskem 420, v Nemčiji 657, v Italiji pa celo 1023 konkurzov. Torej najmanjša izmed teh štirih držav ima tako ogromno število propadlih gospodarstev in podjetij. — Pomisliti pa moramo, da tako slabo gospodarsko stanje sosednje Italije povzroči lahko ogromno škodo tudi naši Sloveniji, ki ima z njo tesne gospodarske zveze. Predvsem trpi na tem že dandanes naš izvoz lesa, ki se ne more razviti. Velika nevarnost obstoji tudi za vse ostale naše izvoznike, ki kreditirajo blago v Italijo, ne da bi vedeli, je-li ga bodo tudi vnovčili. Iz tega razloga je svetovati največjo previdnost pri sklepanju kupcij z italijanskimi tvrdkami. S tem gospodarskim stanjem je v zvezi tudi stalno padanje italijanske lire, ki je danes že pod 2.95 Din.

g Dražba kož divjačine se bo vršila dne 27. in 28. januarja 1930 v prostorih velesejma v Ljubljani »Divja koža« bo tudi za predstoječo dražbo dobro založena z blagom. Kdor svojih kož še ni odposlal, naj to nemudoma stori. Čim več blaga bo, boljše cene se bodo dosegle. Razen domač kupcev so najavljeni še kupci iz Avstrije, Nemčije, Italije, Čehoslovaške, Poljske in Anglije.

g Razglas. Uprava mlekarske šole v Skofji Loki obvešča, da se od dne 1. februarja 1930 na mlekarski šoli v Skofji Loki četrti celoletni mle

karsko-sirarski tečaj. Vzdrževalnina znaša na zavodu mesečno 750 Din. Prosilci, ki žele obiskovati tečaj na svoje stroške, naj vložijo takoj prošnjo za sprejem pri ravnateljstvu zavoda, oni pa, ki si obetajo podpor, naj vložijo prošnjo za podporo pristojnim banknim upravam oziroma Ministrstvu za kmetijstvo in vode. Svojeročno napisanim prošnjam je priložiti: domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o eventualni praksi, rojstni list, navstveno spričevalo, dovoljenje staršev oziroma njih namestnikov za obisk mlekarške šole, zdravniško spričevalo s povdarkom, da prosilec ne bolega na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni, izjavo za plačevanje vzdrževalnine z navedbo plačnika, spričevalo o uboštvo potrjeno od pristojne davčne uprave. Prošnje in priloge morajo biti pravilno kolkovane. Podrobnejše podatke o sprejemu na zavod in o učnem načrtu zavoda prejmejo zainteresirane pri pristojnih banknih upravah in pri upravi mlekarške šole v Škofji Loki.

g Gorenjsko pasemsko okrožje je imelo svoj letni občni zbor dne 23. t. m. v Kranju. Zborovanja so se udeležili vladni svetnik Oton Detela in ravnatelj inž. Rado Lah za kmetijsko družbo, inž. E. Eiselt za kmetijski oddelek kr. banske uprave, kmetijski referent J. Sustić iz Kranja, dr. Josip Basaj za Zadružno zvezo, Jakob Jan načelnik okr. živinorejskega odbora radovljiskega, Josip Burgar načelnik okr. živinorejskega odbora za srez Kranj, I. Poznič načelnik živinor. okr. odbora kamniškega, načelniki in delegati živinorejskih zadrug v Predosljih, Zabnici, Gorjah, Boh. Belih, Selcih ter mnogi drugi zavedni in odlični živinorejci iz vseh treh gorenjskih srezov.

Načelnik gorenjskega pasemskega okrožja Anton Cvenkel je uvodoma poudarjal, da je gorenjsko pasemsko okrožje edino izmed okrožij ustanovljenih že od prejšnjega deželnege odbora in se je obdržala skozi težka vojna in povojna leta ter je kot idejno

središče v širokem okviru, njegovemu ustroju, namenu in možnosti primerno mnogo storilo za upoštevanje, zenačenje in razmah izborne gorenjske rdeče cikaste pasme.

V nadaljnjem svojem referatu »Naše smernice z ozirom na dejanski stan gorenjske živinoreje« je govoril načelnik o že davni vpeljavi beljanske pasme v Gorenjskem kotu, njenem razvoju in razmahu ter sedanjem stanju. Z ozirom na dejanski položaj naše gospodarske, kulturne in krmske razmere, katere moramo vedno imeti pred očmi, je po dolgoletnih skušnjah določiti glavne smernice razmeram primerno in smoteno izboljšanje najvažnejše panoge našega kmetijstva.

Njegov referat je izzval zelo živahno in dolgotrajno debato, ki je bila zelo zanimiva in poučna, ker so se je z vso vnemo udeleževali v živinoreji in zadrugstvu izkušeni in osiveli možje, ravno tako tudi mladi, navdušeni, idealni živinorejci in zadrugniki.

g Ustanovitev finančnega inšpektorata v Mariboru. Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglasa, da je z odlokom ministrstva financ z dne 20. decembra 1929, št. 114.850 ustanovljen finančni inšpektorat v Mariboru, ki je začel posloovati 1. t. m.

Ta inšpektorat bo zaenkrat reševal vse posle, ki zadevajo neposredne davke bivše mariborske oblasti, izvzemši odmero družbenega davka in kazenske zadeve po čl. 142. zakona o neposrednih davkih. Stranke, ki spadajo v področja davčnih uprav v Celju, Dolnji Lendavi, Gornji Radgoni, Gornjem gradu, Konjicah, Ljutomeru, Mariboru, Murski Soboti, Ormožu, Prevaljah, Ptujju, Slov. Bistrici, Slovenjgradcu, Šoštanju in Šmarju pri Jelšah se torej opozarjajo, da naj naslavlajo vse vloge prej navedenega značaja, ki so jih dosedaj naslavljal na finančno direkcijo v Ljubljani, oddelek za neposredne davke, izza 1. januarja 1930 na naslov: »Dravska finančna direkcija, finančni inšpektorat v Mariboru.«